

EHDOTUS VALTIONEUVOSTON ASETUKSEKSI RAVITSEMISLIIKKEIDEN TOIMINNAN VÄLIAIKAISESTA RAJOITTAMISESTA TARTUNTATAUDIN LEVIÄMISEN ESTÄMISEKSI ANNETUN VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN 5 §:N MUUTTAMISESTA

1. Tausta ja valmistelu

Tartuntatautilain 28.2.2021 saakka väliaikaisesti voimassa olevassa 58 a §:ssä (727/2020) säädetään ravitsemisliikkeiden asiakkaiden ohjeistus- ja hygieniavaatimuksista, yleisestä asiakaspaikkojen etäisyysvaatimuksesta ja toiminnan suunnitteluvollisuudesta. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä näistä vaatimuksista sekä asiakkaiden oleskeluun ja asiakaspaikkojen sijoittamiseen liittyvistä velvollisuuksista. Valtioneuvoston asetuksella voidaan myös rajoittaa ravitsemisliikkeen asiakaspaikkamäärää, aukiolo- ja anniskelu-aikaa laissa säädettyjen edellytysten täyttyessä.

Edellä mainitun säännöksen nojalla säädetyn ravitsemisliikkeiden toiminnan väliaikaisesta rajoittamisesta tartuntataudin leviämisen estämiseksi annetun valtioneuvoston asetuksen (728/2020) 5 §:ssä säädetään ravitsemisliikkeiden anniskelu- ja aukioloajan rajoittamisesta maakunnittain ja ravintolatyypeittäin.

Asetusehdotus on epidemiatilanteen muututtua valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriössä virkatyönä. Pohjanmaan maakunnan kiihtymisvaiheen määrittely on perustunut Vaasan sairaanhoitopiiriin ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen näkemyksiin. Muita lausuntoja ei ole pyydetty.

Asetusehdotus on tarkastettu oikeusministeriön laintarkastuksessa.

2. Nykytila

Ravitsemisliikkeiden toiminnan väliaikaisesta rajoittamisesta tartuntataudin leviämisen estämiseksi annetun valtioneuvoston asetuksen (728/2020) 5 §:n 1 momentin mukaan Pohjanmaan maakunnassa sijaitsevassa ravitsemisliikkeessä alkoholijuomien anniskelu on lopetettava viimeistään kello 22 ja liikkeen saa pitää avoinna ravitsemistoiminnan asiakkaille kello 24:stä kello 23:een.

Pykälän 2 momentin mukaan Uudenmaan, Varsinais-Suomen, Kanta-Hämeen tai Pirkanmaan maakunnassa sijaitsevassa ravitsemisliikkeessä alkoholijuomien anniskelu on samoin lopetettava viimeistään kello 22. Liikkeen, jonka pääasiallisena ravitsemistoimintana on tarjota yleisölle maksusta elintarvikelaissa tarkoitettussa elintarvikehuoneistossa alkoholijuomia, saa pitää avoinna ravitsemistoiminnan asiakkaille kello 24:stä kello 23:een, ja muun liikkeen mainitussa maakunnassa kello 1:stä kello 24:ään.

Pykälän 3 momentissa säädetään muita maakuntia koskevista rajoituksista ja 4 momentissa anniskelun aloittamisajasta.

Sosiaali- ja terveysministeriön hybridistrategian toteuttamista koskevan toimintasuunnitelman (Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2020:26) mukaan epidemian tilannekuva jaetaan kolmeen vaiheeseen: perustasoon, kiihtymisvaiheeseen ja leviämisvaiheeseen. Toimintasuunnitelmassa esitetään periaatteet, joiden mukaisesti alueelliset ja valtakunnalliset suositukset ja rajoitukset tulee eri vaiheissa kohdentaa tarkoituksenmukaisella tavalla. Suositus- ja rajoitustoimenpiteiden käyttö edellyttää kokonaisvaltaista

arviota, jossa päätöksiä punnitaan epidemiologisten, sosiaalisten ja taloudellisten vaikutusten suhteen sekä suhteessa perusoikeuksiin.

Pohjanmaan maakunnassa sijaitsevia ravitsemisliikkeitä koskevat rajoitukset ovat perustuneet siihen, että maakunta on kokonaisvaltaisen arvioinnin perusteella ollut epidemian leviämisvaiheessa ja säädettyjä rajoituksia on lisäksi pidetty epidemian leviämisen estämiseksi välttämättöminä:

- Vaasan SHP (Pohjanmaan maakunta)

Alueen oma kokonaisarvio epidemiatilanteesta **21.10.2020**: Leviämisvaihe

Vaasan sairaanhoitopiirin tartuntojen määrä nousi lyhyessä ajassa erittäin voimakkaasti. Tartuntoja on eniten Vaasan kaupungin alueella, mutta tartuntoja on lisäksi ympäristökunnissa. Tapausten määrän kasvu on sairaanhoitopiirin alueella taittumassa.

Ilmaantuvuus (tapausta/100 000 asukasta)	14 vrk (5.-18.10.) 338,4	7 vrk (12.-18.10.) 86,1
Positiivisten näytteiden osuus (%) testatuista näytteistä		4,2 %
Tartunnanlähde epäselvä (lukumäärä/ todetut tapaukset)		67 % (166/249)

Marraskuun aikana epidemia on maakunnassa talttunut ja alueen oma arvio ja keskeiset mittarit ovat merkittävästi parantuneet:

- Vaasan SHP (Pohjanmaan maakunta)

Alueen oma kokonaisarvio epidemiatilanteesta **11.11.2020**: Kiihtymisvaihe

Uusien tapausten määrät ovat laskeneet.

Ilmaantuvuus (tapausta/100 000 asukasta)	14 vrk (26.10.-8.11.) 51,9	7 vrk (2.11.-8.11.) 14,1
Positiivisten näytteiden osuus (%) testatuista näytteistä		1,4 %
Tartunnanlähde epäselvä (lukumäärä/ todetut tapaukset)		13 % (3/23)

Valtioneuvostolle on tartuntatautilain 58 b §:ssä säädetty velvollisuus huolehtia siitä, ettei rajoituksia voida pitää voimassa sellaisilla alueilla tai sellaisissa ravitsemisliikkeissä, joissa se ei ole tartuntatautilanteen vuoksi välttämätöntä.

3. Ehdotettu muutos

Koska Pohjanmaan maakunta ei enää ole leviämisvaiheessa ja voimassa olevat rajoitukset eivät arvion mukaan enää tulevan viikonlopun aikana ole välttämättömiä epidemian leviämisen estämiseksi, maakunnan ravitsemisliikkeet siirrettäisiin ehdotuksen mukaan samojen 5 §:n 2 momentissa säädettyjen rajoitusten

alaisiksi kuin kiihtymisvaiheessa olevat Uudenmaan, Varsinais-Suomen, Kanta-Hämeen ja Pirkanmaan ravitsemisliikkeet.

Anniskelu tulisi ehdotuksen mukaan edelleen Pohjanmaalla lopettaa kello 22. Jos liikkeen pääasiallisena ravitsemistoimintana on alkoholijuomien anniskelu, liikkeen saisi pitää avoinna kello 24-23 ja muun ravitsemisliikkeen saisi pitää avoinna kello 1-24. Jälkimmäinen aukioloaika koskeva rajoitus merkitsee sitä, että Pohjanmaan maakunnassa muun ravitsemisliikkeen saa pitää auki ravitsemistoiminnan asiakkaille kahden tunnin ajan anniskelun päättymisen jälkeen.

Asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan 20.11.2020.

4. Vaikutukset

Tartuntatautilaissa tarkoitettujen ravitsemistoiminnan väliaikaisten rajoitusten taloudellisia ja muita vaikutuksia on kuvattu hallituksen esityksissä HE 72/2020 vp ja 139/2020 vp.

Alueen epidemiatilanteen mukaan säädettävien rajoitusten on tarkoitus vähentää ihmisten sosiaalisia kontakteja sellaisissa tiloissa ja tilanteissa, joissa koronavirustaudin on todettu leviävän tehokkaasti.

Pääosin kiihtymisvaiheessa ja leviämisvaiheessa sovellettavien rajoitusten välillä ei ole merkittävää eroa, joten asetuksella ei ole merkittäviä taloudellisia vaikutuksia.